

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U101681

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-06-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яровенко Ганна Миколаївна

2. Yarovenko Hanna

Кваліфікація: 08.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Шифр наукової спеціальності: 08.00.03

Назва наукової спеціальності: Економіка та управління національним господарством

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 13-05-2021

Спеціальність за освітою: Облік і аудит

Місце роботи здобувача: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40007, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 55.051.06

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40007, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40007, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.75

Тема дисертації:

1. Інформаційна безпека як драйвер розвитку національної економіки
2. Information Security as a Driver of National Economic Development

Реферат:

1. У дисертації уточнено змістовну сутність інформаційної безпеки та сформовано концептуальну модель її забезпечення в системі управління національної економіки; структуровано науковий доробок щодо напрямів дослідження інформаційної безпеки як драйвера розвитку національної економіки; сформовано склад показників для оцінювання її рівня шляхом канонічного аналізу взаємного впливу індикаторів її розвитку та інформатизації; розроблено методологію інтегрального оцінювання рівня інформаційної безпеки національної економіки та аналізу її ефективності; досліджено залежність національних патернів забезпечення інформаційної безпеки населення від рівня економічного розвитку країни та суспільних

традицій; обґрунтовано вплив рівня кібербезпеки країни на її привабливість для легалізації кримінальних доходів; визначено часові характеристики впливу «інформаційних бульбашок» на функціонування глобального цифрового економічного простору; удосконалено методологічні засади обґрунтування таргетів та напрямків реформування системи забезпечення інформаційної безпеки в Україні; поглиблено методологію обґрунтування пріоритетів формування державних секторальних та галузевих програм у напрямку її забезпечення; розроблено методологію визначення ролі цифрової спроможності та кібербезпеки країни щодо забезпечення збалансованості розвитку національної економіки; поглиблено методичні засади експрес-оцінювання ризиків втрати інформації; на засадах системно-динамічного імітаційного моделювання поглиблено підхід до вибору найбільш ефективної системи захисту інформації; запропоновано тривірневу систему попередження фінансових кіберзагроз.

2. The development of the latest information technologies and the digitalization of the national economy are accompanied by an increase in cybercrime and losses from information leaks. Thus, the creation of a reliable information security system at all levels of management of the national economy is required to prevent various kinds of cyber threats and stimulate its development. The suggested concept of “information security”, taking into account its multicomponent and dynamism, made it possible to form the concept of its provision in the national economy management system, which formalizes threats as prerequisites for violating the integrity, confidentiality, and availability of information security objects, defines the agents, means, and mechanisms of control. The bibliometric analysis of scientific papers allows determining the relevance of information security issues and defining the dominant vectors of its research in the context of economic areas. The use of canonical analysis for a group of indicators of the digital capacity of the national economy and cybersecurity and seven groups of indicators characterizing the economic, social and financial development of the national economy, foreign economic activity, innovative activity, the quality of information infrastructure and the institutional capacity of the state revealed that the digital national economic and cybersecurity capabilities and institutional capacity have the most significant mutual influence. The clustering of countries through constructing self-organizing maps was carried out, and the analysis of the comparative effectiveness of the components of the information security system of the national economy using the DEA analysis revealed the structural inefficiency of the sub-indices of the integral index of the information security of the national economy to ensure its maximum level. For Ukraine, the value of its effectiveness is 63.7 %, which is a consequence of the inefficiency of institutional capacity indicators. Their improvement from 8.91 % to 88.57 % will ensure the maximum increase in the efficiency of information security of the national economy by 57.04 %. The cluster analysis confirmed an influence of measures of public authorities on the consequences of cyber incidents and dependencies between the level of well-being, national social traditions, mental and cultural characteristics of the country, and personal security measures that are preferred by the population of European countries. Gravity modeling was used to prove that the level of their information security affects the level of attractiveness of countries for money laundering. The results provided a list of countries for which Ukraine is the most attractive in terms of money laundering. This step will improve regulatory policy and promote the convergence of cybersecurity and state financial monitoring systems. Multiple attribute decision making was used to found that the most critical targets of information security for Ukraine are the system of analysis and information about cyber threats, cyber crisis management, Ukraine’s activities regarding its contribution to global cybersecurity, and the organization of military cyber operations. The justification of the priorities for the formation of state sectoral and industrial programs towards ensuring the information security of the national economy made it possible to identify enterprises that are most vulnerable to the consequences of cyber threats and to establish an economically feasible limit range of costs for information security. The methodology for constructing a four-pole barycentric model allows determining the level of balance between economic, political, social development and the development of digital capabilities and cybersecurity of countries. Ukraine was found to be an outsider among unbalanced countries, for which the most promising factor is a composite indicator of digital capability and cybersecurity. To ensure the development of applied methodological tools for increasing information security, methods are proposed for express assessment of the risks of information and data loss, which can be used to determine the probable catalysts of incidents, taking into

account the frequency of their recurrence and the monetary assessment of damage from loss of information, regardless of the information security subjects.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузьменко Ольга Віталіївна

2. Kuzmenko Olga V.

Кваліфікація: 08.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузьменко Ольга Віталіївна

2. Kuzmenko Olga V.

Кваліфікація: 08.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Онищенко Світлана Володимирівна
2. Onyshchenko Svitlana Volodumirivna

Кваліфікація: 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Затонацька Тетяна Георгіївна
2. Zatonatska Tetiana H.

Кваліфікація: 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маргасова Вікторія Геннадіївна

2. Marhasova Viktoriia H.

Кваліфікація: 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Леонов Сергій Вячеславович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Леонов Сергій Вячеславович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.

